

“KERKEN” IS EEN WERKWOORD

Spiritualiteit van de parochie: Carlos Desoete

*Als we nu eens ons leven zouden vergelijken
met een appel...
een appel met schil, vlees en klokhuis,
dan zijn we de meeste tijd bezig aan de schil,
de buitenkant.*

*Af en toe boren we wat dieper,
en dan zitten we bij het vlees:
de grote waarden
die ons werk kracht en smaak geven.
Maar het klokhuis wordt meestal weggegooid.
Men weet daar geen weg mee.*

*Nochtans is het precies vanuit dit klokhuis
dat een appel zijn levenskracht put.
Voor ons leven is het net dezelfde vraag:
wat is ons klokhuis?
Wat is de kern, de ziel van ons leven?
Vanwaar halen wij onze diepste kracht en inspiratie?
De vraag is zo oud als de Bijbel zelf.*

*Uiteindelijk is de Bijbel
niets anders dan het verhaal
van een lange zoektocht naar
en een worsteltocht met dat klokhuis.*

Spiritualiteit, daarin gaat het om de samenhang tussen schil, vlees en klokhuis. Tussen wat wij doen, wat wij belangrijk vinden en wat - Wie - ons ten diepste inspireert en vooruitdrijft. Op zoek gaan naar spiritualiteit is vragen stellen in de zin van : waar zijn we mee bezig? Waarom doen we dat?

En waar halen wij onze diepste kracht.

Bedoeling is een eenheid te vinden, een rode draad in ons leven. Het moet aan de schil te zien zijn wat wij belangrijk vinden, en van waaruit we dingen doen.

Het gaat dus niet alleen over inzet, en het gaat niet alleen over bezinning en gebed. Het is mijn diepste overtuiging dat onze inzet maar stand houdt als hij gedragen is door een diepere laag, en dat ons bidden maar echt is als het ook ons leven verandert, onze inzet sterker maakt. Inzet is dan niet louter te meten aan wat, hoeveel we doen, maar door de manier waarop wij iets uitstralen. Van Jezus werd gezegd : er ging een kracht van Hem uit die genezend werkte.

Tegelijk wordt spiritualiteit beleefd op persoonlijk vlak, op vlak van de kring waarmee ik optrek, en op vlak van de bredere samenleving die op mij afkomt, en waarvoor ik iets te betekenen heb. Ik doe een aantal dingen omdat ik mezelf erin kan realiseren, maar ook omdat ik een aantal waarden belangrijk vind, en omdat ik mij door Iemand gedragen en geroepen weet. Samen met anderen doen wij dingen, en beleven wij een aantal waarden, en zoeken wij naar onze diepste drijfveren. En de hele tijdsgeest die op mij, op ons afkomt, roept mij op om keuzes te maken, accenten te leggen, antwoorden te zoeken en te geven.

Zo ook heeft elke werkgroep, beweging, koor, enz... zijn/haar eigen spiritualiteit, eigen accenten en gevoeligheden, eigen actiemiddelen. Maar laat ons het eens bekijken als parochie : christelijke gemeenschap tussen de Buffelbrug en de express-weg; of : geheel van

vele gemeenschappen die samen kerk willen zijn.

PAROCHIE AAN DE SCHIL :

HIER IS VEEL TE DOEN.

De parochie is vaak als een appel met een gerimpelde pele. Zeorst immers een geschiedenis van eeuwen, met fraaie en minder fraaie momenten. Ze draagt een traditie van kerk-zijn, waarin verschillende tijden hun sporen hebben nagelaten. Een appel met een gerimpelde pele, dat is het beeld dat velen van een parochie hebben. En hoe verder men er van af staat, hoe taaier dit beeld is. Geef toe dat zoiets weinig aantrekkelijk is om in te bijten. Het zou ons te ver leiden om in detail te beschrijven hoe 'men' vandaag naar 'de parochie' kijkt, welke misverstanden en vooroordelen er leven, welke terechte en onterechte verwachtingspatronen, kritieken, enz... mensen hebben. Laat het volstaan met gewoon te verwijzen naar het feit dat als de media het hebben over de teloorgang van de kerk, men gewoonlijk verwijst naar de achteruitgang van de parochies, en dan nog verengd tot het deelnemen aan de wekelijkse zondagsmis.

Wie spreekt over het grondgebied tussen - grosso modo - de Buffelbrug en de expressweg, spreekt over Sint-Baafs. Het gaat dus over een grondgebied, een territorium. Maar laat het meteen duidelijk zijn : de parochie Sint-Baafs valt niet samen met dat grondgebied. Al lang niet meer. Niet iedereen die hier woont, is parochiaan. Laat ons het anders zeggen : op dit grondgebied leven zo'n 12.000 mensen, bestaan er sportclubs, scholen, hobbyclubs,... en er is ook een christelijke gemeenschap werkzaam. Wij zijn als kerk een van de vele initiatieven die hier geboden worden. Onze plaats is dus eerder bescheiden, en zal het wellicht nog meer worden in de toekomst. Niet een plaats van macht en grote invloed, maar van bescheiden dienst. Het is belangrijk om de twee betekenissen van parochie (territorium en gemeenschap) te onderscheiden.

Op dit grondgebied wonen mensen. Parochie als kerkgebeuren, als kerkelijk project, heeft alles te maken met dit wonen. Daarin verschillen we grondig van andere vormen van kerk zijn : wij zijn geen schoolpastoraal, geen arbeiderspastoraal, bewegingspastoraal, ziekenhuispastoraal, enz... Een parochie is de christelijke gemeenschap die probeert bezielend aanwezig te zijn daar waar mensen wonen : waar ze elkaar ontmoeten op straat, in de buurt, in de winkel; waar mensen thuis komen na de dagtaak, waar de kinderen spelen op de pleintjes, waar bejaarden samenzitten op een bank of in een of ander lokaal; en waar mensen vooral te vinden zijn tijdens hun vrije tijd. Thuis, buurt en vrije tijd zijn sleutelwoorden in het parochiegebeuren.

Om daarin aanwezig te zijn heeft onze parochie twee gebouwen ter beschikking : de kerk en het parochiaal centrum (naast de vele huizen van vrijwilligers die vaak ook gemeenschapshuizen zouden kunnen genoemd worden...); er zijn een hoop initiatieven, gaande van de bewegingen, werkgroepen, koren tot de stille inzet van buurt-en ziekenzorgwerkers, enz... die bedoeld zijn om die bezielende aanwezigheid te realiseren. Alles worden gedragen door een groep vrijwilligers, die de verantwoordelijkheid opnemen. Wij proberen zoveel mogelijk samen verantwoordelijk te zijn, zoals we in onze visie op de plaats van de priester hebben uitgedrukt.

Dat is wat aan de pele te zien is. Maar daarmee is verre van alles gezegd.

DE PAROCHIE IN HET VLEES

Om te weten wat de appel waard is, moet je onder de pele kijken. Naar het vlees : daar vind je de vitaminen, de elementen die smaak en voedingskracht geven; die de appel waardevol maken.

Dat beeld brengt ons bij de vraag : wat maakt ons parochiegebeuren waardevol? Waar zijn we eigenlijk mee bezig? Waar gaat het om? Het is met andere woorden niet genoeg te zeggen wat we allemaal doen... Belangrijk is te weten waarom we het doen.

Het is de tijdsgeest die ons vaak dwingt om deze vragen naar diepere zingeving te stellen. Het individualisme, de TV-cultuur... maakt het niet meer evident om gemeenschap te vormen, om ons leven te verdiepen. De consumptie die steeds iets anders, iets nieuws wil, maakt het niet meer evident om elke zondag dezelfde liturgische ritus te vieren, en steeds weer dezelfde oude verhalen te vertellen. Het ledenaantal daalt in onze bewegingen. De concurrentie van het vrijetijdsaanbod is groot, en het wordt zo professioneel en gesponsord op ons bord gebracht, dat wij de strijd op voorhand al verloren zijn. We kunnen ons niet meer permitteren om geen verzorgd aanbod te doen. De mensen zijn teveel gewend.

De vraag komt ook vanuit ons eigen bezig zijn. Er is zoveel te doen, en vaak komt veel werk op te weinig schouders terecht. We hollen vaak door in een hels ritme, zodat we op de duur de trappers dreigen te verliezen. De tijdsgeest, het elk voor zich, de vervlakking... zit ook in onze eigen rangen. Het gebrek aan respons kan ontmoedigend werken, en doet ons in elk geval nadenken : waar zijn we mee bezig, waar gaat het om. We hebben nood aan bezinning, aan studie, aan inhoudelijk gesprek.

Waar gaat het om in het parochie zijn, als we verder kijken dan de pele.

Het gaat om kerk zijn. Onder kerk zijn verstaan we niet in de eerste plaats een structuur, een instelling die we in stand willen houden. Kerk is een werkwoord.

*Kerk is een werkwoord,
een dynamisch gebeuren van en tussen mensen
die in de geschiedenis getuige willen zijn
van de Christus, en in zijn spoor willen werken
aan de realisatie van het Rijk Gods.*

Wij 'kerken'...

*Het gaat om een kerk van herders,
waarin iedereen herder is voor anderen.
In het verhaal van de Goede Herder
gaat het niet om de tegenstelling
tussen herder en schapen,
maar tussen herder en huurling.*

*De huurling is degene die zich engageert
zolang het hem past.*

*Eens de goesting over is,
of dat de inzet hem iets vraagt, haakt hij af.*

De herder is betrokken.

Hij engageert zich aan zijn volk

omdat hij ze kent,

omdat hij van ze houdt

en er veel voor over heeft.

Kerken is samen herder - pastor - zijn.

*Samen zorg dragen
voor het leven van elkaar en van anderen,
en vooral van hen die verloren gaan.*

*Mensen die samen 'kerken',
dat betekent in de eerste plaats
dat zij gemeenschap vormen.
Zij komen geregeld samen,
zij dragen elkaar,
zij raken verbonden aan elkaar.
En zij vormen zo gemeenschap
dat iedereen op zijn of haar manier
mee verantwoordelijk is
om het leven goed te maken.
Elk draagt zijn steentje bij:
ieder doet zijn inbreng.
Dat is de zin van doop en vormsel:
je bent mee gemeenschap-stichter,
kerk-bouwer.
Zo zijn er veel gemeenschappen
die bezig zijn te kerken.
Elk op zijn eigen manier.
De Chiro op een andere manier
dan de K.W.B of de catechistenploeg.
Zoals ook de gemeenschap van Matteüs
anders was
dan die van Markus of Lukas of Johannes.
Ieder heeft zijn eigen achtergrond
en zijn eigen geschiedenis.
En toch zijn ze met hetzelfde bezig.
Wij dus ook: wij kerken.*

Kerken kan je zo omschrijven : Vanuit Jezus Christus - gemeenschap vormen - ten dienste van beter samenleven met allen.

Drie elementen, en ze zijn alle drie onmisbaar als de drie zijden van een driehoek. Het gaat om Jezus Christus : om zijn woord, zijn levensvoorbeeld, zijn leven, zijn levende aanwezigheid vandaag. Kerken is op zoek gaan naar verbondenheid met Hem, Hem leren kennen, Hem ontmoeten en vanuit zijn inspiratie zijn leven verder leven. Kerken is gemeenschap vormen, omdat wij een oefenterrein nodig hebben waar zijn woord mag klinken en beleefd kan worden; een gemeenschap waarvan gezegd wordt : "zie eens hoe zij elkaar liefhebben", waar leven gedeeld wordt, waar Jezus' liefde wordt verder geleefd. Kerken is samen en vanuit Hem bouwen aan beter samenleven, bouwen aan dat Rijk Gods, waar mensen voor elkaar broer en zus zijn, en God Vader genoemd wordt.

Op elk van de drie zijden van deze driehoek zijn mensen bezig met het evangelie te beleven. Ieder legt zijn eigen accenten. De een zal aandacht hebben voor wat inspiratie heet, verdieping, bezinning, gebed en viering. De ander zal meer gevoelig zijn voor de zorg om medemensen, het bouwen aan gemeenschap, en de goede verstandhouding..., een ander nog zal vooral de zorg voor een beter samenleven tot de zijne maken. Maar alles is kerkpraktijk. Laat

ons dat maar duidelijk bevestigen. Alleen willen wij mensen blijven uitnodigen en oproepen om zich niet vast te zetten op één zijde van de driehoek, om de drie zijden vast te houden, om de eigen groei open te houden.

KERKEN ALS PAROCHIE

Als parochie is : daar waar mensen wonen, dan is kerken : helpen zorgen dat mensen hier goed kunnen wonen, ook al verblijven ze hier maar even. Anders gezegd : wij hebben een bijdrage te leveren opdat mensen hier kunnen thuiskomen. Thuiskomen bij zichzelf, bij elkaar en bij God. Dat is ons parochieproject, "opdat mensen leven vinden, en wel in overvloed."

Thuiskomen bij zichzelf

Zuhlehner, een Oostenrijks theoloog, schetst in een artikel van eind de jaren '80 de 3 grote behoeften die leven bij jongeren : de behoefte om graag gezien te worden en graag te zien, de behoefte om tot je recht te komen en toekomst te hebben, en de behoefte aan innerlijkheid. Deze behoeften zijn levensnoodzakelijk voor elke mens, wil hij thuis kunnen komen bij zichzelf. De mens moet een midden hebben waar hij zich veilig en geborgen voelt, hij moet kansen krijgen om zichzelf te ontplooien, en hij moet grond onder zijn voeten hebben, motieven om te leven. Het zijn noodzakelijke voorwaarden om gelukkig te worden, om vrede te vinden bij zichzelf.

Hoe gaan wij als parochie een bijdrage leveren opdat mensen thuiskomen bij zichzelf. Het betekent een heel programma van ondersteuning van het gezins- en gemeenschapsleven, werken aan goede relaties onder mensen. Het betekent een cultuur van gaarne zien.

*Het gaat bij ons om een manier van leven
die te maken heeft
met ruimte van geborgenheid,
warme thuis, waar ieder mens ervaren kan :
ik ben graag gezien,
zomaar, onvoorwaardelijk.
Ontmoeten en aanvaarden van eenieders
anders zijn;
bouwen aan verbondenheid
die sterker is dan het conflict.
Anders dan de koude onverschilligheid en het kille elk-voor-zich,
willen wij ons laten raken door mensen,
dicht en ver.
Tegen de stroming in
die liefde herleidt tot consumptieartikel
en mensen tot genotmiddelen,
zal ons gaarne zien te herkennen zijn
aan tederheid en fijngevoeligheid
in ons omgaan met elkaar,
aan diep respect voor wat een mens broos en kwetsbaar maakt.
Ons gaarne zien zal voelbaar zijn
en hoorbaar in ons spreken.
Het zal vooral te zien, te meten zijn*

*aan onze dagelijkse inzet voor een samenleven
waar eenieder beter van wordt
en aan de trouw in minder goede dagen.*

Thuiskomen bij anderen

Kerken betekent ook : bijdragen opdat mensen een ruimte vinden waar ze kunnen thuiskomen bij elkaar. Dat betekent in de eerste plaats het gezin, die kleine warme kring waar mensen dag en nacht het leven delen, waar ze mekaar graag zien en voor elkander zorgen, en waar een sterke verbondenheid kan beleefd worden. Waar het samenleven zowel hemel als hel kan zijn.

Dat betekent ook een geheel van relaties van geven en nemen, van elkaar aanvaarden en vergeven. Dat betekent tijd hebben en maken voor elkaar, en de vaardigheid om op een open wijze met elkaar te communiceren.

Daarnaast wil de mens ook thuis komen in een bredere kring van mensen : een vereniging, een vriendengroep, een buurt, een grotere gemeenschap. Ook daar zoekt hij een plek om tot zijn recht te kunnen komen.

Hoe kunnen wij als parochie bijdragen opdat onze gezinnen sterk gemaakt worden voor hun opdracht: plek te zijn waar mensen kunnen thuis komen bij elkaar. Hoe kunnen wij werken aan gemeenschapsleven waar mensen zich thuis voelen, verantwoordelijkheid kunnen opnemen, en zich kunnen ontplooiën.

*Het gaat in onze parochie
om een manier van leven
waarbij aan iedere mens het recht wordt gegeven
op menselijke waardigheid,
op een hoopvolle toekomst,
op volwaardige deelname aan het samenleven
en op alles wat daartoe nodig is.
Er is geen sprake van rechtvaardigheid
zolang die niet aan iedereen toekomt,
zolang de sterke sterker wordt
ten koste van de zwakkere.
In ons samenleven willen wij de vaardigheid ontwikkelen
om te delen met allen waar allen recht op hebben,
om de reflexen van uitsluiting
te doorzien en te ontmaskeren.
Wij willen zo gaan leven
dat ons doen en laten
in de eerste plaats ten goede komt
aan hen die klein en arm gemaakt of gehouden worden.*

Thuiskomen bij God

Heel diep in veel mensen leeft het verlangen om thuis te komen bij dat diepe Mysterie dat wij God noemen (wat men onder dat woord ook verstaat). Om grond onder de voeten te voelen. Om te voelen, te weten dat men niet alleen staat. Dat men gedragen is, dat er iemand is waar men zijn zorgen en vreugden, hoop en pijn uit handen kan geven. Bij velen komt dit verlangen naar boven bij de grote momenten zoals geboorte en dood, huwelijk enz... Of bij tegenslag en ziekte.

Anderen maken op geregelde tijdstippen tijd om bij dat Mysterie stil te staan. Voor een groot aantal is dat wekelijks of dagelijks.

Kerken betekent dat wij een bijdrage leveren opdat dit Mysterie ervaarbaar zou zijn voor de mensen die hier wonen : een plek van stilte, een cultuur van gebed en bezinning. En dat wij woorden aanreiken die mensen helpen om God op het spoor te komen. Een cultuur van innerlijkheid.

*Innerlijkheid is het stil en taai protest
tegen het oppervlakkig geleefd worden.
Is midden het bezig zijn halt houden,
diep in je laten doordringen dat je leeft,
en er bewust, verwonderd,
dankbaar van genieten.
Is vragen stellen bij wat vanzelfsprekend lijkt.
is op zoek gaan naar de zin van ons bezig zijn,
het waarom van ons doen en laten.
Is gaandeweg en beetje bij beetje
op het spoor komen van de Onuitsprekelijke,
die de kern is van alles.
Is kiezen voor geen andere God
dan Hij die liefde heet
en mensen roept om recht te doen
aan de armen.
Is in je diepste binnenste
weerbaar worden en sterk,
waarden wortel laten schieten
om ze tot bloei te brengen in concrete daden.
Om zo'n manier van leven
is het in onze gemeenschap te doen.*

PAROCHIE IN HET KLOKHUIS

Tot nu toe hebben we stil gestaan bij alles wat er aan de pele in onze parochie gebeurt, en we zien dat dit zeer veel is. We ontdekten ook dat in het project parochie het wonen heel belangrijk is.

We hebben de vraag gesteld waar het eigenlijk om gaat, hoe het vlees van de appel er uit ziet. En we hebben daarin ontdekt dat het gaat om "kerken", gemeenschap vormen vanuit Jezus en zijn boodschap, ten dienste van beter samenleven met allen. We hebben hierbij ook ontdekt dat wij als kerk een bijdrage te bieden hebben die mensen helpt om echt thuis te komen : zowel bij zichzelf, als bij elkaar, als bij God. We voelen hierbij aan dat het niet alleen gaat om dingen doen of organiseren - dat ook - maar om een hele manier van leven, getekend door gaarne zien, rechtvaardigheid en innerlijkheid. Een manier van leven die uitstraalt in al wat wij zeggen en doen, en waarvan een kracht uitgaat die genezend en bevrijdend werkt. Maar waar halen wij die kracht? Wie of wat geeft ons richting? Wie of wat geeft ons leven, ons werken, onze inzet en ons vierend samenkomen - eenheid en samenhang? Dat is de klokhuisvraag. Kerken is maar echt als het geraakt tot bij het klokhuis, en als het vertrekt vanuit dat klokhuis. En als dit iedereen nog niet gegeven is, dat hebben wij toch mensen nodig die hierin groeien, en die ons hierbij voorgaan. Om bij het klokhuis te komen hebben wij drie sporen : een cultuur van gebed, liturgisch vieren, en het lezen van de bijbelse verhalen. Drie sporen die meestal in elkaar verstrengeld

zijn als delen van dezelfde weg.

Gebed

Het is vooreerst zeer belangrijk werk te maken van een gebedscultuur die de eenheid en de samenhang bewerkt tussen klokhuis, vlees en pele.

*Bidden doe je in je diepste binnenste,
in de stilte van je hart,
waar woorden overbodig zijn.
Je laat God spreken
en je luistert hoe Hij je aanspreekt
met zijn eigen naam:
"Ik zal er zijn voor u".
En die naam laat je binnensijpelen,
indringen in je hart,
tot hij je diepste zelf is geworden.*

*Bidden doe je in je diepste binnenste,
in de stilte van je hart,
en je noemt de naam van God,
en blijft herhalen, woord voor woord:
ik zal er zijn voor u,
tot dat woord je eigen naam is geworden.*

*Bidden doe je in je diepste binnenste:
wat diep in je leeft
breng je naar buiten.
Je zegt: Ik zal er zijn voor u,
je noemt de naam van God in elke ontmoeting,
in elk gesprek, in elke bijeenkomst
en bij elke beslissing die je nemen moet.
Altijd weer noem je zijn naam,
tot Hij je manier van leven is geworden.
Zo word jij een beetje God,
wordt God een beetje jou.*

Bidden heeft daarom minder te maken met nadenken dan wel met ons laten aanspreken door "Ik ben er voor u". Het heeft minder te maken met plannen, doen, in handen nemen, dan wel met uit handen geven, afgeven en zich gedragen weten. Het heeft meer te maken met luisteren dan met spreken.

Het heeft vooral te maken met er te zijn voor God, zoals God er is voor ons.

Bewust zijn dat Hij er is als de grote Aanwezige, Hem aanspreken zoals Hij ons aanspreekt. En om vandaar weer, en anders, op weg te gaan in de pele.

Als parochie hebben wij de taak om te werken aan een cultuur van gebed, om mensen kansen te geven om bij hun klokhuis te komen, en vanuit hun klokhuis te leven. Dat kan vele vormen aannemen :

- een stille ruimte waar mensen terecht kunnen op alle momenten van de dag, en die uitnodigt tot gebed.
- een aanbod voor een stil moment in ons persoonlijk leven.
- een gezamenlijk gebedsmoment...

...

Het is hierbij tevens belangrijk om dit gebed ook inhoudelijk te ondersteunen. Teksten, gebeden, gebedsbegeleiding... die mensen op het spoor brengen van onze God, verhalen die hen meenemen in de stroming van "Ik ben er voor u".

De bijbel

Gebed is een eerste spoor om bij het klokhuis te komen. Een tweede spoor vindt je in het vertellen van de oude verhalen uit onze bijbelse traditie : verhalen van God met mensen en van mensen met God. Het gaat daarbij niet alleen om de waarden die in de verhalen aan bod komen, maar om verhalen waarin God ons aanspreekt en tegemoet komt, en waarvan wij vandaag het vervolg mogen schrijven. Een voorbeeld.

Wij zijn vandaag de leerlingen op weg naar Emmaüs, die samen op weg gaan en hun vragen, ontgoocheling, pijn en hoop met elkaar delen. Wij zijn vandaag de belichaming van de Verrezene die met mensen meegaat met een luisterend hart, en die vanuit zijn klokhuis woorden spreekt die uitzicht en toekomst geven.

Wij zijn de belichaming van de Verrezene die ons thuisbrengt bij onszelf en bij elkaar, en die herkenbaar wordt in het breken van het brood en het delen van het leven. Wij zijn de leerlingen die in het bieden van gastvrijheid aan de vreemde, de Heer zelf binnenlaten in ons leven. Wij zijn de leerlingen die vanuit dit sterke klokhuismoment weer op weg gaan, met een vreugde en een geloof die zichtbaar maken dat Hij leeft.

Liturgie

Een klokhuismoment gaat het denken te boven. Woorden schieten te kort om de diepe ervaring te verwoorden en te bevatten. Wij grijpen terug naar symbolen : licht en water, brood en wijn, handoplegging, olie, as enz... We grijpen terug naar het lied om te zingen wat niet gezegd kan worden. Liturgie is het spoor waarop wij als gemeenschap ons leven samenballen om het te verbinden met het klokhuis, en het te plaatsen in het grote verhaal van "Ik ben er voor u".

BESLUIT : TERUG NAAR DE PELE.

Wie bij het klokhuis gestaan heeft, gaat op een andere manier naar de pele.

Wie zich door het Mysterie heeft laten raken, moet in zijn bezig zijn ook iets van dat Mysterie uitstralen.

Het gaat om kerk zijn, om een manier van leven en van gemeenschap vormen, die ertoe bijdraagt dat allen die hier wonen, ook echt thuis kunnen komen. Dat is ons parochieproject, en het speelt zowel aan de pele, in het vlees als in het klokhuis. Het biedt op die drie vlakken groeikansen aan op persoonlijk niveau, als op vlak van de kleine en grotere gemeenschap; daarbij wil het ook bijdragen tot verbetering van de leefwereld.

De rode draad doorheen dit alles is onze God "Ik ben er voor u", die wij op het spoor komen en die wij ook willen laten gebeuren. Aan de pele is veel werk, maar dat werk zal maar zinvol gebeuren als het ook gedragen is door momenten van bezinning en vorming, en door klokhuismomenten.

Dit werpt een heel nieuw licht op de sacramenten, dé typische klokhuismomenten in onze christelijke traditie, maar die teveel zijn losgegroeid van de pele. En daar precies moeten zij gerealiseerd worden.

Zo vieren wij in het doopsel de opname van een nieuw lid in onze gemeenschap. Maar dopen dient elke dag te gebeuren : nieuwe leden moeten onthaald worden, welkom geheten, moeten een thuis vinden in onze gemeenschap, moeten onze manier van leven leren kennen en kansen krijgen om erin te participeren. Waar mensen daarmee bezig zijn, worden zij sacrament, en laten zij "Ik zal er zijn voor u" gebeuren.

In het vormsel vieren wij de geloofsbevestiging van jongeren. Maar dit klokhuismoment is pas echt, als mensen zover groeien dat zij bereid zijn om engagement en verantwoordelijkheid op te nemen, om mee te herderen, om die Geest van "Ik zal er zijn voor u" uit te dragen. Dan krijgen mensen de vorm van de Geest.

Eucharistie als klokhuismoment is vieren wat Jezus ons heeft voorgedaan en wat de samenvatting is van zijn leven. Het is echter pas waar als dit teken ook samenvatting kan worden van ons leven. Als we bij de ontmoetingen op straat en in de bijeenkomsten leren luisteren naar zijn woord, zoals we het in de viering beluisteren; en als de houding van breken en delen ook onze grondhouding wordt.

Biecht als klokhuismoment vraagt dat we de kwetsbaarheid opbrengen om eigen fouten te erkennen, dat we in ons samenleven bereid zijn om vergeving te vragen en te geven, zodat we conflicten geen kans geven om vast te groeien. Uit fouten valt te leren en vergeving kan liefde sterk maken.

Ziekenzalving vraagt mensen die dagelijks zalvend naast de zieke staan, de zieke die aan zijn bed gekluisterd is, maar ook het "zieke lid" dat geruisloos achterblijft omdat hij geen weg kan met zijn gebrokenheid. De gekwetste mens vraagt om nabijheid, de nabijheid van "Ik ben er voor u". Alleen mensen kunnen die geven.

*In mijn diepste binnenste
weet ik dat Iemand
zoals niemand anders
van mij houdt.
En ik hoop dat je dit ziet aan alles wat ik doe.*

*In mijn diepste binnenste
is vrede
die niemand mij kan afnemen.
En ik hoop dat je dit ervaart in mijn strijd.*

*In mijn diepste binnenste
vind ik rust en stille vreugde.
En ik hoop dat je dit ook voelt
in mijn drukke bezigheden.*

*In mijn diepste binnenste
speur ik een Bron,
een kracht die mij bezielt
en die is meer dan mensenwerk.
En ik hoop dat ik diezelfde Bron
bij jou mag vinden.*

Carlos Desoete

Zendingsviering 21-22 oktober 2000

LICHT HET ANKER

Inleiding

- L. Weest allen van harte welkom in deze viering.
Dit weekend sluiten wij de Ankerdagen af.
Wij willen danken om het vele goede
dat er de voorbije weken gebeurd is,
en om de Geest van God die werkzaam was
in de handen en de harten van zovelen.
Deze Ankerdagen zijn één grote eucharistie geweest
van mensen die hun leven deelden,
- hun tijd en hun talenten, hun inzet en hun vriendschap,
hun geloof, hun hoop en hun liefde. -
en die zo brood en wijn geworden zijn,
belichaming van "Ik zal er zijn voor u."
Wij mogen dat ook hier vieren.
Maar we kijken ook vooruit, naar de maanden die komen.
We lichten vandaag het anker en we gaan verder op weg :
om te werken aan beter samenleven voor allen,
aan een omgeving waar mensen thuis mogen komen
bij zichzelf, bij elkaar en bij God;
om te werken aan een manier van leven
die Hem zichtbaar maakt.

Moment van inkeer

- P. **Als wij van ons leven een eucharistie willen maken,
laat ons dan beginnen, telkens weer, met achter te laten :
alles wat ons van God en van elkaar verwijdert,
alles wat ons opsluit in onszelf,
opdat wij met open handen voor God kunnen staan.**
- L. Heer, wij leggen in uw handen alle ruzies en conflicten,
alle afgunst om elkaars succes,
die soms ons samenwerken hebben getekend.
HEER ONTFERM U OVER ONS.
- Heer, wij leggen in uw handen alle ontgoocheling om wat niet lukte,
al ons ongeduld als het goede te traag groeide,
alle moeheid die ons bezwaarde.
CHRISTUS ONTFERM U OVER ONS.
- Heer, wij leggen in uw handen
al ons zeer en onze zorgen die ons opsloten in onszelf
en ons blind maakten voor het zeer van anderen.
HEER ONTFERM U OVER ONS.
- P. **Gelukkig wij mensen, die uit handen mogen geven,
en weten dat er Iemand is die met ons draagt.**

Openingsgebed

- P. Heer God,
In de gesprekken van de voorbije weken
heeft uw Woord meegeklonken.
In de ontmoetingen waart Gij nabij,
ook al hebben wij U niet altijd herkend.
In de uitgestoken hand
hebben wij uw hand gevoeld
ook al waren wij ons er niet van bewust.
In de inzet van zovelen waart Gij aan het werk,
ook al stonden wij daar niet bij stil.
Gij zijt tot ons gekomen,
heel gewoon, van mens tot mens.
Dat is het wonder.
Wij bidden U :
dat wij U blijven zien en horen,
dat wij U verder zichtbaar, voelbaar, hoorbaar maken
in de woorden die wij spreken,
in de verbondenheid die wij vieren,
in het werk van onze handen.

Lezing

- P. Ik wil u nu graag uitnodigen om bij het beluisteren van de lezing
naar je handen te kijken.
De tekst gaat daarover : over onze handen,
en over onze zending om Gods hand te zijn.
- L.L. Open handen, gesloten handen, gevouwen handen
handen spreken van : geven en ontvangen, breken en delen
helpen en bemoedigen,
handen kunnen ook kwetsen, pijnigen
tot vuisten gebald, klaar om toe te slaan :
grijpend, klauwend, naar zich toe halend
in bezit nemend alles wat het leven biedt.
Handen spreken een taal zonder woorden
worden uitgestrekt
verlangend , omhelzend, liefkozend, smekend, aanbiddend
handen krampachtig samengestremeld in mateloos verdriet
handenwringend
handen gevuld met troostende kracht
reikend naar elkaar, rgevend, beschermend
zegenend neerdalend op hoofd en schouder van de ander.
Handen
instrumenten van God
open handen, dienende handen
bestuurd door de grote hand van de Vader.

Tussenzang

Handen die wenken een groet van genegenheid.

Handen die strelen en geven geborgenheid.

Handen die werken en spreken van zorgzaamheid.

Handen die rusten en weten van openheid.

Handen die beven en spreken van angst of haat.

Handen als vuisten tot oorlogsgeweld in staat.

Handen die schikken een band van genaakbaarheid.

Handen die vlechten een krans van verdraagzaamheid.

Handen gegeven om naaste van jou te zijn.

Handen gezegend tot delen van brood en wijn.

Evangelie : naar Matteüs 10

Hij riep nu de twaalf bij zich
en gaf hun de macht en de opdracht
om zijn leven verder te leven.

Dit zijn de namen van de twaalf :

Petrus en zijn broer Andreas,
Jacobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs,
Filippus en Bartholomeüs, Tomas en Matteüs,
Jacobus, zoon van Alfeüs, en Taddeüs,
Simon de Zeloot en Judas, die Hem zou verraden.

Vandaag staan daar onze namen.

Tegen degenen die Hij uitzond, zei Hij :

Neem niet teveel mee :

geen beurs, geen dubbele kleding,
geen vooroordelen, geen vooropgezette denkschema's -
alleen jezelf heb je vandoen : de mens die je tot nu toe geworden bent.

Ga op weg met open handen :

open handen om te geven van jezelf
en open handen om te ontvangen.

Ga op weg met open ogen
om te zien waar volheid van leven is
en waar dit leven wordt kapot gemaakt.

Ga op weg met open oren
om de vragen van mensen,
de nood van mensen,
en vooral de hoop van mensen te horen,
en te bewaren in het diepste van je hart.

Waar je ook komt : breng vrede daar waar mensen wonen,
genezing waar mensen gebroken zijn,
en weer het kwaad door goed te doen.

Breng Gods Rijk dichterbij in je manier van leven
die getekend is door "Ik zal er zijn voor u".

En wees niet bang,

want Ik ga met je mee.

Geloofsbelijdenis

**Ik geloof in Hem die heet "Ik zal er zijn voor u".
Hij is de kern, de Bron van alles wat bestaat.
Op Hem wil ik mijn leven afstemmen
en zijn Naam maken tot rode draad in mijn handelen.
Ik geloof in Jezus,
de levende belichaming van die Naam.
In Hem heeft onze God
handen en voeten gekregen.
In Hem is zijn Naam werkelijkheid geworden.
Ik geloof dat Hij niet vergeefs heeft geleefd
en niet vergeefs is gestorven,
maar elke dag opnieuw verrijst
in mensen die zijn liefde belichamen.
Ik geloof in zijn Geest
die ons bezielt en aanzet
om zijn manier van leven tot de onze te maken,
en de weg te gaan van breken en delen,
van goedheid en verbondenheid,
van recht en vrede,
en altijd weer ten bate van de minsten.
Ik geloof in Hem die heet: 'Ik zal er zijn voor u',
en ik weet : Hij is te doen.**

Voorbeden en aanbrengh van de gaven

**P. Laten wij nu met het aanbrengh
van de tekenen van ons leven,
ook onszelf aanbieden aan God
ten bate van het leven van de mensen.**

(Koor : O Christe Domine Jesu...)

**L. Heer, Gij hebt vandaag geen andere handen dan de onze.
Wij bieden U onze handen en de handen van zovelen
die in onze parochie gevend en delend, zegenend en zalvend bij mensen zijn.**

Gij hebt vandaag geen andere voeten dan de onze.
Wij bieden U onze voeten en de voeten van zovelen
die in onze parochie op weg gaan naar mensen,
en zorgen dat niemand verloren gaat.

Gij hebt vandaag geen andere stem dan de onze.
Wij bieden U onze stem, ons gezang en onze goede woorden,
en de stem van zovelen die woorden van troost spreken,
en woorden van vrede,
die onrecht aanklagen in naam van mensen zonder stem.

Gij hebt geen andere oren dan de onze.
Wij bieden U onze luisterbereidheid aan voor mensen die niet gehoord worden,

voor vragen die niet verstaan worden.
Omwille van de velen die met hun nood en vragen
nergens terecht kunnen.

Gij hebt geen andere ogen dan de onze.
Wij bieden U onze ogen aan :
dat wij de mensen zien die niemand ziet :
zij die aan de kant van de weg,
vergeten zijn en over het hoofd gezien.

Gij hebt vandaag geen ander hart dan het onze.
Wij bieden U ons hart
opdat alles wat wij doen en zeggen
door uw liefde bezielde mag zijn.

**P. Wij bieden U ons leven aan
in brood en wijn,
opdat wij gedeeld en aan mensen gegeven zijn.
In onze herderstokken
opdat wij vandaag herderend aanwezig zijn
overal waar mensen wonen.
Neem ons aan,
maak ons tot teken van uw Aanwezigheid.**

Het dankgebed

Laat ons nu de gedachtenis houden aan Hem
het wie het allemaal begonnen is,
en met wie het vandaag ook verder gaat :
Jezus Christus, onze Heer.
God, wij openen onze handen
zoals Jezus steeds gedaan heeft
Met zijn handen trok Hij rond al goeddoende;
met zijn handen raakte Hij melaatsen aan
en genas Hij de ogen van de blinde.

**Met zijn handen omhelsde Hij de kinderen
en gaf hun een plaats in de grote-mensengemeenschap.
Met zijn handen joeg Hij de handelaars uit de tempel
en wees het onrecht aan.**

Alleluia....

Met zijn handen trok Hij de boten mee aan wal
nadat Hij de storm deed bedaren.
Met open handen deelde Hij vijf broden en twee vissen
- en zijn delen deed delen...

**Met open handen legde Hij zijn leven
in uw handen, God,
toen Hij midden in de nacht ging bidden op de berg.**

Alleluia...

Met zijn handen opende Hij de boekrol van de profeet Jesaia
en las er uit voor :

"De geest des Heren is over mij gekomen.

Hij heeft mij gezalft en gezonden
om aan armen Blijde Boodschap te brengen."

En met diezelfde handen waste Hij de voeten van zijn leerlingen,
en toonde Hij wat een leerling te doen staat.

En toen brak Hij het brood en deelde het rond en zei :

Dat ben Ik. Neemt en eet. Mijn lichaam voor u gegeven.

En toen nam Hij ook de beker in zijn handen,

en dankte en zei : "Neemt en drinkt. Dit is mijn bloed.

Mijn leven voor u gegeven. Doe dat ook"

Alleluia

En met zijn hoofd in zijn handen heeft Hij nadien op de Olijfberg gebeden :

"Niet mijn wil, maar de Uwe moet gebeuren."

En 's anderendaags waren zijn handen doorboord.

Sindsdien hebt Gij, God, vele handen gekregen :

de handen van vele christenen,

van verkondigers en predikers,

van diakens en helpers, van herders...

Vandaag krijgt Gij onze handen.

**Laat uw Geest dan over ons komen,
en beziel ons tot niets dan goedheid,
recht en vrede.**

**En stuur ons op weg naar mensen
om te doen wat Jezus heeft gedaan.**

Alleluia...

Daarom bidden wij U voor de kerk,
en voor allen die zich met U verbonden willen weten.

Voor allen die U zoeken,

en voor allen die vanuit een andere bron

toch uw Naam waar maken.

**Wij bidden U voor allen die ons voorgaan
en voor allen met wie wij dagelijks het leven delen.**

Voor hen die ons nauw aan het hart liggen

en voor hen die wij wat vergeten zijn.

Wij bidden u ook voor hen

die wij in uw handen hebben gelegd

toen zij gestorven zijn.

Wij bidden U dat in ons verbondenheid mag groeien

met allen die onze wegen kruisen,

en met Jezus, uw Zoon,

zodat Hij onze trouwe gezelschap mag worden

als wij zijn leven proberen te leven.

Door Hem en met Hem en in Hem

zal uw Naam geprezen zijn,
Heer onze God, almachtige Vader,
in de eenheid van de heilige Geest,
hier en nu en tot in eeuwigheid.

Alleluia...

Onze Vader en Vredeswens :

Communie

Laten wij nu in dit brood Jezus Christus tot ons nemen,
Hem binnenlaten in ons leven.
Opdat wij Hem mogen worden :
zijn lichaam in de wereld vandaag.
Bidden we dan samen :

HEER IK BEN NIET WAARDIG...

Zending

Vele handen in elkaar gelegd : dat zou kerk kunnen zijn.
Handen van kinderen en jongeren, van volwassenen en ouderen,
van zieken en gezonden,
en altijd van kleine, broze mensen.
Handen die vragen naar aandacht en begrip,
naar een beetje respect, en veel warmte en genegenheid.
En handen die dragen, die voelen laten: jij, je mag er zijn.
Wees jezelf. Word jezelf.
Word jezelf voor anderen.
Handen die hopen en dromen,
en handen aan de ploeg, om die dromen te doen.
Handen getekend door onzekerheid,
door onmacht, angst en twijfel,
en handen die vertrouwen geven
in jezelf, in elk-ander.

En vele handen vol goede wil,
bereid om veel te geven,
om te doen wat nu kan - en wat nu moet.
Handen in elkaar gelegd, dat zou kerk kunnen zijn:
een netwerk van verbondenheid
in een dorre woestijn van eenzaamheid;
een haard van vrede in de kilte van de onverschilligheid
en van het koel berekenende elk-voor-zich.
Een plek van hoop.
Kom, leg je handen in de mijne.
Laat ons opstaan en doorgaan.
Er is nog veel te doen.

Zegen en zending

Zo zegene ons dan de almachtige God :
Vader, Zoon en heilige Geest.

Ankerlied

Breng ons daar waar mensen leven
wachtend op een woord van hoop.
Doe ons delen, doe ons geven :
in uw Geest zijn wij gedoopt.

**Laat uw Naam ons leven worden,
rode draad in ons bestaan,
ankervast, vandaag en morgen,
kracht en moed om door te gaan.**

Breng ons daar waar mensen wonen,
geef hen bij elkaar een thuis
waar ze liefde mogen tonen
samen delen last en kruis.

Breng ons waar de mens vergeten,
uitgesloten, zonder recht
waar zijn kreet niet wordt geweten
vrede niet wordt aangezegd.

Breng ons daar waar in de stilte
brood gebroken wordt, gedeeld,
waar uw Geest doorheen de kilte
breekt, en zalft en harten heelt.